

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Martia, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Autonomia comitatelor.

Indigitasem în unul din articoli precedentii ai ziarului nostru, o parte din gravaminele noastre, gravamine, cari datéză mai ales dela era fostului ministru Coloman Tisza încóce, cari culminéză în eludarea legilor existente și înlocuirea lor cu volnicie de care pot fi capabili mare parte din funcționarii dela administrația unghurésă.

Este aprópe necrezut, cum maghiarii iubitori preste măsură de libertate, pentru care au jertfit și ei atât de mult, când e vorba de noi, cred că raportul între stăpâni și slugi este pentru noi cel mai nimerit recept ce ni se póte aplica, pentru că altcum cum s'ar puté și închipuí, ca în comitate dealungul și dealatul cu populațiune autohtonă română se nu dai de nici un funcționar crescut în limba și legea ta, ci tot de ómeni, dintre cari mulți nu au alt titlu de a purta slujbă, decât cel mult, că sunt descendenții unor nemeși scăpătați și ajunși la sapă de lemn.

Omenii nostri cu cualificațiune completă, cu caracter integru, de o hărnicie proverbială sunt lăsați pe strade, și trebue să ia lumea în cap, lăsând petecul de loc, pe care a crescut, udat cu lacrimi de mamă, care adeseori blastămă óra în care și-a cheltuit averea cu crescerea fiului prin scoli.

Dacă legea de naționalități s'ar fi executat loial, dacă dispozițiile acelei legi s'ar fi aplicat cu rigóre și cu cuviință, a bună sémă că o parte considerabilă aveau să rămăe acasă și să facă bune servitii și patriei și conaționalilor lor.

Să luăm dar, numai aplicarea legii în un singur cas, în cazul, că limba protocolară în municipii are să fie afară de cea magiară și limba care o reclamă a 5-a parte din membrii congregațiunei.

S'ar puté, ca în comitate cum e Alba-inferióră, Hunedóra, Turda-Arieș, améndouă Têrnavele, Bistrița-Năsăud, Cojocna, Solnoc-Dobâca numai ca din senin limba protocolară să fie cea magiară, când știut este, că în aceste comitate numărul locuitorilor români atinge și întrece 80% din numărul populațiunei.

Și cu tóte aceste se póte și acésta anomalie.

Oblăduitorii comitatelor s'au îngrijit, ca să împartă cercurile municipale după sprâncenă, s'au îngrijit, ca alegătorii români să mérégă la vot în câte un cuibuleț jidano-magiar, s'au îngrijit, ca biraele și slujbași stăpânirii se scóta din urne numai ómenii stăpânirii.

Dacă însă poporul e chemat la o luptă electorală cinstită și e povăuit ca să nu dea votul seu streinilor și celor ce nu au durere pentru popor și ale lui interese, o atare alegere de regulă se nimicește.

Legile au lăsat o mulțime de ușițe pentru de a le aplica, cum convine putnicilor.

Mai vine și sistemul viriliștilor, o instituție, care n'are păreche în state „liberale”, cum e poreclit al nostru stat, și ecă, că n'ai de unde să iai a cincia parte din membrii, cari, să cêră și să póta pretinde ca limba protocolară să fie limba română.

Ajuns lucrul aci, ca urmare firéscă, e eludarea legii și în comune, de unde asemenea e scósă limba română din administrația comunelor și înlocuită cu limba magiară.

De sine înțeles, că între atari împregiurări nu mai e absolut nici o necesitate ca notariul, primpretorul, vice-comitele ori notarii comitatensi să fie și dintre români.

Magiarii sunt domni dela nascere și nu pot ei merge la sapă și la córnele plugului ca Români să prindă péna în salele comitatense, ridicate și din sudórea țeranilor nostri, și până la un loc înțelegem dorul lor de a se adăposti în slujbe grase.

Numai cât până ce din rëndurile acestora resar delapidatorii banilor publici a la eroul Krivány dela Arad și jupânul Grünfeld dela Făgăraș, avem nu numai dreptul, dar și datorința ca să reclamăm posturi și pe séma celor cinstiți ai nostri, ca cel puțin să putem exercita controle convenite ca să nu se fure banii orfanilor la mézăzi, fără nici o muștrare de consciință și la timpul seu tot noi hoții de păgubași să-i mai plătim odată.

Și acest sistem cresce și înflorește sub frumosul nume al autonomiei municipale!

Unde e aici numai umbra unei autonomii? Unde e dreptatea? Unde e echitatea? Unde frasele sforăitoare ale fraților magiari, cari la diferite ocațiuni se laudă cât le ia gura, că nici un stat n'a făcut o lege așa de liberală pe séma naționalităților, ca și Magiarii legea dela 1868.

Drept, legea e bună, e frumoasă, dar e literă mórtă, cei ce o desconsideră sunt preamăriți, cei ce cer executarea ei sunt huliți.

Și mai ales huliți suntem noi, cei dela ziaristica română, care avem durerea a constată în fiecare zi și la fiecare ocaziune cea mai flagrantă călcare a acestei legi, fără ca până azi să se fi găsit vre-un guvern ori vr'un procuror, care să cêră pedepsirea vinovatului.

Am fi fost noi cei dintâi, cari ne-am fi ridicat cuvântul pentru păstrarea intactă a autonomiei comitatelor, dacă prin dreptul de candidare, ce s'a pus în mâna comitelui suprem la restaurarea funcționarilor municipali și în mâna primpretorului la alegerile comunale, nu s'ar fi eludat cu totul dreptul de alegere.

În tótă țera un singur comitat locuit de naționalități comitatul Sibiului este unde încâtva s'a respectat legea și s'a ținut sémă și de noi.

Airea, cea mai mare batjocură mai ales față de noi Români.

Nimicirea autonomiei comitatense proiectată de cercurile hotărâtoare, pe noi ne lasă indiferenți, pentru că nu ne putem încălzi pentru un sistem, în care fărădelegile s'au ținut lanț. Se înțelege, că vor veni timpuri și trebue să vie mai curând ori mai târziu, în cari Magiarii deopotrivă cu Românii au să se căescă, că au perdut cea din urmă fortărăță de apărare, însă cei-ce au pus cuțitul la gât au fost ei, prin nesocotința lor și prin tendința continuă ce au manifestat ca să ne repună și nimicéscă.

Plecarea arhiduceului Iosif. Eri la órele 7.44 dimineața a plecat Alteța Sa arhiducele Iosif din Sibiu spre Brașov. Pe peron a fost înainte de plecare întâmpinat de arhiepiscopul și metropolitul nostru, cu care s-a întreținut timp mai îndelungat vorbind despre starea bisericii a clerului și a poporului nostru și preste tot despre biserica ortodoxă din patrie. De față era și comandantul corpului XII de armată Exelenția Sa generalul Probst, generalul Palkovics, generalul Csálány, comitele suprem Thalmann, directorul de finanțe Denk, protonotarul Stefan Stroia, abatele rno-catolic Gidofalvy, Dr. Cristea, locofiitorul de primar Sigerus și numeroși oficerii superiori dela armata comună și dela honvezi. Alteța Sa a vorbit înainte cu căpeteniile prezente iar la despărțire a dat mai întâiu mâna Inaltpreasfințitului nostru metropolit, apoi Corpscomandantului Probst și celorlalți óspeti fruntași și salutând milităresce și așabil s'a suit în vagonul seu însoțit de generalul Palkovits și Csálány și de adjutantul seu căpitanul Baron Vécsey.

Dela Brașov Alteța Sa va merge la Sinaia pentru a face o vizită Sveranilor români.

Sfințirea bisericii din Petroșeni.

(Fine.)

Indată după sosire s-a format un conduct cu lampioni dela partea tuturor băieșilor, îmbrăcați în frumoasa lor uniformă. În frunte cu escelenta lor musică, care póte rivalisa cu cele mai bune musicii militare, au făcut înaintea caselor părintelui Stanca o frumoasă serenadă. Oficialul de mine Petru Iacob a adresat Inaltpreasfinției Sale o frumoasă vorbire rostită cu vervă și însuflețire, în care în general în numele tuturor băieșilor și în special în numele celor vr'o 400 băieși ortodoxi îi mulțemesce pentru că a ascultat rugarea lor, de-a veni însuși la îndeplinirea actului de sfințire a bisericii, pe care din crucerii muncii lor au ridicat-o.

Redăm în cele următoare discursul dlui Iacob:

I. P. S. Dle Arhiepiscop și Metropolit!

Când 'ni s'a publicat pentru prima-óră înalta hotărâre a Exelenției Vóstre, că cu acésta ocaziune sfântă veniți ca un părinte bun și iubit și în mijlocul acestui popor din Valea Jiului, unde pentru prima-óră suntem fericiti a primi și a avea cu scumpătate pe capul bisericii noastre, — toți cu mic cu mare, tineri și bătrâni, bărbați și femei am săltat de bucurie. Acum însă întrupat fiind cuvântul, nu avem nici vorbe, cu care să Vê descoperim cât este de mare bucuria noastră.

Nici când n'am simțit o mai mare mulțămire sufletéscă, ca în momentul acesta, când Exelenția Vóstră, ne împărtășiți binecuvântarea arhieréscă, aici la vetrele noastre.

Știm și suntem convinși, că dorința Exelenției Vóstre este ca să conveniți cât mai des cu poporul spre a-i da povețe, sfaturi și învățăturii folositoare; oncoșcem însă și aceea, că multele afaceri oficioșe împreunate cu mare și grea răspundere puțin timp Vê lasă spre îndeplinirea acestei plăcute dorințe. Pre lângă tóte acestea nu a'ți pregetat a veni și a face o călătorie atât de îndepărtată și obositoare până în aceste regiuni, în orașul nostru Petroșeni, spre a ne deschide ușa spre ascultarea cuvântului lui Dzeu, și

pentru mângăierea și isvorul mântuirii noastre sufletesci.

Pentru tóte acestea cu venerațiune venim a ne exprima descoperindu-Vê simțemintele noastre de recunoștință și mulțămită față de neobosita activitate a Exelenției Vóstre adusă cu atâta drag și ardóre și cu rezultat satisfăcător pentru fericirea poporului, pentru susținerea și fericirea scumpei noastre patrii.

Cu aceeași venerațiune, cu aceeași sentimente de recunoștință uniți în cugete, uniți în simțiri, cu toții, fără deosebire de naționalitate și confesiune, venim a depune omagiile noastre înaintea Exelenției Vóstre, rugând pe preabunul și înduratul Dzeu să Vê lungéscă firul vieții încă mulți și fericiti ani!

Inaltpreasfinția Sa le-a mulțumit pentru neașteptata și festiva primire și întâmpinare, ia încurajat în munca lor grea și obositoare și i-a binecuvântat pe toți.

Duminecă dimineața s-a început actul sfințirii bisericii noué. Deja la órele 8 întrégă preoțimea, ce avea se oficieze, se afla în biserică, unde s-a îmbrăcat în tóte ornatele de liturgie și în procesiune, în frunte cu praporii bisericii și între sunetele sêrbătorești ale clopotelor a eșit întru întâmpinarea mirelui bisericii și arhierelui, care la sosire a fost viu aclamat de cei prezenti. Inaltpreasfinția Sa se îmbracă în mantie și luând cărja arhiepiscopalescă, binecuvântând șirul publicului adunat întră în biserică și îndeplinește actul sfințirii, cetind rugăciunile prescrise, pregătind conform tipicului prescolul, stropind cu apă sfințită biserica etc.

După actul sfințirii a urmat liturgia. Pe lângă arhierul pontificant au mai oficiat următorii: Ioan Papiu, Tit V. Gheaja, Sergiu Medean, Vasile Domșa, protopopi tractuali, Avram Stanca, parochul locului, George Aprea, parochul Hunedórei și preoții Zacharie Muntean, Ioachim Cerbicean, Ioan Medrea, George Medrea, Ioachim Ungur, George Popovici, Petru Popovici, Dionisiu Ungur, Ioan Mihailescu, Simeon Suciu, Ioan Preda, Mihail Muntean; ca diaconi au funcționat Elie Cristea și George Puscaș. Ultimul după cheruvic a fost chirotonit preot, având a fi instituit paroch în Sântă Maria, tractul Ungurașului. Cântările le-a provézut un grup de tineri clerici din seminariul arhidiecezan, invitați anume în acest scop. După liturgie Inaltpreasfinția Sa a ținut credincoșilor adunați o cuvântare, laudând zelul celor ce s-au străduit pentru ridicarea bisericii noué, care față de cea veche de lemn, mică, ruinată, este semn de îmbucurător progres. În deosebi scóte la ivélă deosebitele merite ale părintelui Stanca și ostenelele sale mari întru îndeplinirea dorinței tuturor de-a avea și credincoșii sei o biserică, ca și celelalte confesiuni din loc. De curând tóte confesiunile din Petroșeni s'au ridicat biserici frumoșe, și cine după aceste monumente ai fi judecat cu puțin înainte de acésta pe locuitorii din comună, acela n'ar fi putut deduce, că Românii forméză baștina ținutului, că Românii se află pe teritorul, unde înainte cu 2 milenii s'au plămădit primele începuturi ale némului românesc. Azi și biserica ortodoxă română s-a ridicat conform cerințelor timpului, onóre băieșilor și conducăto-

rilor lor neobosiți. Inaltpreasfinția Sa îndemnă apoi pe toți la bunăînțelegere; în deosebi dă expresiune dorinței, ca poporul țeran să sprijinească pe băieși, ca astfel mână în mână se pôtă înainta mai ușor pe calea progresului. Îndemnă apoi poporul la cultură, sprijinind înaltele-i sfaturi cu clasicul exemplu, ce ni-l ofera însuși Petroșeni.

Înainte cu vr'o 2 decenii locul orașului de azi era deluri și coline selbatice, unde numai vitele, oile și caprele sprintene, căutându-și pășunea, rostogolén pe deal la vale pietrile, de vécouri dormitând, conturbând liniștea sfântă din jur. Românul, răzimat pe ciomagul său, urmăriă pascutul oilor sale, privind în albastrul nemărginit și de el neînțeles, țesând în fantasia-i vie și desvoltată din șoptele păraclor spumegând, povești de bălauri, feți frumoși și zine nădrăvane, cari și-au avut culcușurile în ascunzișurile văilor pline de farmec și neîntrecută frumșetă naturală, și cari cu forțele lor magice și supranaturale au retezat și oblit piscul înaltului și maiestosului „Retezat“ și au ridicat cetățui, din cari azi numai ruinele au mai rămas.

Dar, pe când Românul idealist, dormia perdut în visuri de povești, pline de fantasmă și de minunații, și absolut nenădăindu-se, că sub pietrele deștepate din somn de cele 10—20 capre, ce le păstoria, zac miliarde de bogății, pe cari, deși ochi avea nu era în stare să le observe: pe atunci au venit străinii scrutători, realiști și cunoscători ai solului pe care îl calcă, și lăsând altora privirea în nori visătoare și nimic aducătoare, au deschis adăncurile pământului, scoțind și valorând imensele bogății, cari de mult așteptau exploatarea din partea pricepătorului iscusit. Pe dealurile pustii se ridică oraș și în locul liniștii de odinioară se desvoltă viața plină de mișcare vie...

Și cine a adus pe îndepărtații străini acolo, că se știe mai bine, decât cei ce de milenii au călcat locurile aceluși ținut, ce avere ascunde negrăitorul pământ? *Cartea... Școala... care trage de pe ochi albăta seculară și limpezind privirea, o agerece, încât razele ei pētrund și în adăncurile cele mai ascunse ale pământului.*

Călăuzit de asemenea șir de idei. Inaltpreasfinția Sa a arătat marea binefacere ce-o revarsă școala și cultura asupra celui ce-o primesce, a dat pe lângă această multime de alte binevoitoare sfaturi și îndrumări, dictate de dorul de a vedea și turma-i păstorită scosă din brațele indiferentismului și îndreptată pe calea înaintării.

După predică a urmat stropirea poporului cu apă sfințită și împărțirea anaforei; ér la orele 12 serviciul s'a terminat.

La 12^{1/2} au urmat recepțiunile. Afară de ai noștri s'au prezentat deputațiunea bisericească gr. cat. condusă de protopopul locului *Iacob Radic*, a bisericească rom. cat. condusă de protopopul *Ioan Șoacs*, preotul luteran, preotul reformat *Mihail Kosa*, Direcțiunea minelor de cărbuni în frunte cu directorul *Ioan Andreics*, Pretura, Primăria condusă de primarul *Jakabffy Rezső*, învățătorul școlilor de stat *Victor Nándor* etc.

După recepțiuni Inaltpreasfinția Sa a reîntors visita căpeteniilor bisericești și civile și directorului dela băi, care ortodox fiind a dat sucurs și bisericeștilor noastre întru ridicarea bisericești lor.

La orele 2 s'a început banchetul în spațioasă sală dela „Hotel Wagner“. Erau la 150 tacămuri Capela băieșilor a delectat pe meseni cu cele mai a-lese piese, reproduse cu un farmec și corectitate cari au stors admirațiunea tuturor.

Primul toast l-a rostit Eminentia Sa pentru Maiestatea Sa și înaintarea patriei, care este o mamă bună pentru toate popoarele și naționalitățile, ér toastul a fost ascultat de toți în picioare.

Protopopul locului dl *Gheaja* a vorbit pentru Inaltpreasfinția Sa astfel:

Nu una, ci mai multe generațiuni din ținutul acesta al Jiului au murit cu dorul, de a vedea un arhieriu român ortodox. Ceea-ce nu le-a fost dat lor, dat îi este acestei generațiuni, nouă tuturor, având cu toții fericirea și mângăerea, a Vê avea pe Excelenția Vostre aci în mijlocul nostru ca pe prea bunul nostru Archipăstoriu și cap al Archidieceșii și Metropoliei noastre. Ca pre un sfânt Vê privim iatre noi, că sfânt este darul, ce îl aveți, stânt actul ce l'ați îndeplinit, sfântă problema chemării, de a reprezenta și propaga sfințenia, dreptatea și adevărul și iubirea creștină, sfântă activitatea de 1/2 secol, sfântă și bogată în roduri viața Excelenției Vostre.

În această sfântă chemare și activitate Vê urez, Excelență, ca spre fericirea bisericești și poporului credincios și spre saluta patriei noastre, Dumnezeu să Vê țină viața, cea scumpă nouă tuturor, întru mulți fericiți ani.

Părintele *Stanca* ține un toast pentru suita Eminentiei Sale, și pentru consistoriu.

Protopopul *Ioan Papu*, a accentuat deosebita atențiune, ce s'a dat capului bisericești noastre din partea organelor administrative comitatense începând dela intrarea în comitat și până la Petroșeni. Ca fost protopresbiter îndelungată vreme în acest comitat mulțumesc pentru această binevoitoare atențiune și închină pentru contele suprem *Behlen* și pentru reprezentanții prezenți ai administrației publice.

Secretariul *Dr. Cristea* scoțte la ivelă alipirea și dragostea băieșilor către biserica strămoșească și archipăstorul aceleia și zelul lor pentru ridicarea în Petroșeni a unei bisericești după cerințele timpului. Călăuziți de aceste sentimente și de dorul de-a nu remănea înapoia băieșilor de celelalte confesiuni încă la 1884 au conceput ideea ridicării unei bisericești nouă, pe care acum după multe greutăți au terminat-o. Arată, că în acest scop au dat sucursul său și direcțiunea minelor și în special actualul director *Ioan Andreics*, contribuind ca și ortodoxii se aibă un locaș divin, care cu demnitate se ocupe loc în șirul celorlalte edificii bisericești și astfel și prin acest monument să se dovedească armonia și frățietatea dintre diferitele confesiuni și naționalități din Petroșeni. Închină pentru directorul *Andreics*.

Protopopul *Domșa* al Orăștiei, scoțtând la ivelă notele comune ale diferitelor bisericești din țără, toastază pentru reprezentanții confesiunilor prezente.

Protopopul *Medean* al Sebeșului scoțte la ivelă ostenelele protopopului tractual *Gheaja* și în deosebi meritele parochului local *Stanca* întru zidirea bisericești nousfințite, precum și ale comitetului parochial și ale episcopului *Socola* care a adus și jertfe materiale pentru bisericești, închină pentru protopopul *Gheaja* parochul *Stanca*, episcopul *Socola* și băieși — poporeni.

Medicul băilor dl *Dr. Schulek*, mănecând dela cuvintele lui *Dr. Cristea*, arată nisuițele băieșilor pentru a scoțte la ivelă bogățiile ascunse în pământ, a-le valora și a contribui la progresul omeniei. Accentuează armonia, ce a existat totdeauna între băieși, cari aparțin la 7 confesiuni, cari toți în învățăturile evanghelice ale bisericeștilor lor au aflat tăriă muncii lor grele și obositoare. Armonia această a fost totdeauna susținută de toate bisericeștile. Spiritul evanghelic, în care a vorbit Eminentia Sa în timpul scurtei petreceri în Petroșeni a întărit temelile acestei armonii și frățietăți. Închină pentru Inaltpreasfinția Sa.

A mai vorbit preotul reformat *Mihail Kosa* cu deosebită însuflețire și talent oratoric tot pentru Eminentia Sa, care înainte de orele 5 — dând tuturor archieresca-i binecuvântare — a ridicat masa, având la orele 5-10 a pleca spre casă, unde avea să întâmpine pe Altea Sa cesaro și regesca archiducele *Iosif*. —

Din diecesa Aradului.

Jenopolea, la 6 Iuliu 1900.

Am cetit răspunsul și al „Tribunei poporului“ (Nr. 123) și al dlui *Vasilie Goldiș* (nr. 125) la corespondența mea din nrul 71 al „Telegrafului român“. — M'am așteptat ca ambii să restorne aserțiunile mele, dar deși s'au feres de aceluși, — semnul, că nu le pot resturna. — În loc de acesta — „Tribuna poporului“ recurge la personalități. Zice „că eu am făcut cult idololatrie din persóna I. P. S. Sale D-lui Metropolit, că mă închin vițelului de aur, la care pôte se degenereze numai ființe cu desăvârșire abrutisate, ființe lipsite de sentimentul moral, lipsite de sentimentul demnității omenesști“, că sum cel mai neglijent protopop ș. a. ca acestea. — Va se zică: când eu constat și recunosc meritele I. P. S. Sale, cum le recunosc și ale altora, „Tribuna Poporului“ în loc de a combate, dacă pôte, existența aceluși, teroriză și stropesce — după predilecta córdă a sa, uitând acea frumoasă virtute creștină ce se numește: recunoștință.

Nu-i voui urma în direcțiunea această; eu n'am cuvinte în lexiconul meu potrivite cu ale numitei foi.

Eu nu mă închin idololatriei când mă dechiar recunoscătoriu și aderent I. P. S. Sale pentru faptele Sale frumoșe, vecinic neperitóre ce le-a săvârșit între noi — și pentru noi și biserica noastră, cari fapte eu le-am văzut cu ochii cum s'au alcătuit. Așa e, le-am văzut eu și întrăga diecesă. — Și de n'ași vorbi eu, ar vorbi petrite — despre ele. — Oare această e idololatriă? Dar aceea n'a fost aderință, când, mai anii trecuți, cei dela „Tribuna poporului“, cu vreo 5000 de fruntași români, s'au prezentat în curtea episcopescă, și prin rostul D-lui conducător *Vasilie Luca*, i-au recunoscut vrednicile?.

Acum să facem o asemănare. — S'a ales de vicariu P. C. Sa *Vasilie Mangra*. Se convocă conferința în întrăga Biharea, preoți, învățători, plugari ș. a. trāmit P. C. Sale anticipative adrese de aderință, cari se publică în *Leibjurnalul P. C. Sale*. — Acesta — firește — tot în „Trib pop.“ nu e idololatriă! — Și eu cu toate aceste n'ași îndrăzni nici a gândi măcar, ca cei cari i-au scris — să fie ființe abrutisate, lipsite de sentimentul moral și al demnității omenesști. Deosebirea între noi e numai aceea, că eu am „apoteosat“ aceea, ce dēnșii în buna speranță au anticipat. Rog pe bunul D-zeu, ca și dēnșii să pôtă apoteosa.

În merit „Trib pop.“ mi-a dat două răspunsuri scurte, în trecăt. — Unul e, că I. P. S. Sa din avutul nostru a alcătuit așezămintele diecesei noastre. — Conced că și avutul nostru a contribuit la înființarea multor lucruri bune. Dar Marea-roșiă a existat de când e lumea și totuși până la Moise nu știm ca cineva să o fi despărțit în două; — America încă a existat pe pământ, dar până la *Christofor Columb* în istoriă nu se face pomenire despre ea. În asemenea chip zicem, mănăstirea *Bodrogului* d. es. a stat sute de ani pe locul ei fără a ne aduce vre-un folos; dupăce însă I. P. S. Sa făcu de archimandritul sêrb se mută în ierarchia sêrbescă, acea mănăstire pre lângă alte bunuri morale, a adus diecesei și multe folose materiale.

Cine știe, ore școala de fetițe și aluneul dela *Beiuș* fi-s'ar-fi ridicat fără sprigunul mănăstirei! — Avutul nostru e seminariul; dar cum s'a căștigat speșele zidirii, și chiar spaciosul întravilan care n'a fost în mâni românești? Și tipografia încă din avutul nostru s'a îmbogățit; dar cine și cu ale cui speșe a înființat-o? — Acela, care ni-a și testat-o — în valóre de vre-o cincizeci de mii florini.

Nu mai amintind și pre altele, ca se trec la al doilea răspuns ce în merit mi l'a dat „Tribuna Poporului“. Dēnsa adecă din cuvânt în cuvânt serie următoarele: „Noi gheșeftari nu suntem (a fost lipsă să o spuneți? C. G.) și obligați nu ne simțim față de protopopul *Gurban* să-i trecem sub tăcere necuviința (dacă n'ar scrie așa, n'ar scrie din firea lor C. G.) ce și-o permite în fața episcopului diecesan zicând „că va trece mult timp până se va umplé golul, ce a lăsat după sine episcopul *Metianu*“.

Dar aceste cuvinte nu sunt de la mine, ele în corespondența mea sunt citate din vorbirea unui orator care la despărțirea de către I. P. S. Sa a condus o deputațiă. — Éta ce am zis eu din cuvânt în cuvânt: „ba unul dintre acești domni a accentuat și aceea, că va trece mult timp la mijloc, până când se va umplé golul ce I. P. S. Sa lasă după sine“. — Care are ochi dară pôte vedea că cuvintele acestea nu sunt dela mine și „Tribuna Poporului“ totuși mie mi-le atribue. Ca însă să nu mai reflectez la mine, éta i-spun, că aceste cuvinte sunt scoșe din vorbirea dlui *Dr. G. Vuia*, rostită în fruntea și de sigur și cu consensul inteligenței din Arad, la despărțirea de către I. P. S. Sa.

Și acum, cum stăm cu necuviința?!

Din tot răspunsul „Tribunei Poporului“ transpiră, că dēnsa s'a măniat foc pe mine. Dar „cine se mănă n'are dreptate, zice proverbul.

Vezi, eu nu mă mănă pe „Tribuna Poporului“, pentru că mă descrie atât de urit; pôte scrie câte voesce și așa nime nu crede, publicul s'a dat a afla întrinșă numai personalități, stropiri, insulte, intimidări, ș. a. Redactorii și colaboratorii, numai ei sunt neprihăniți.

Trec la dl și vêrul *Vas. Goldiș*. Dēnsul încă nu-mi răspunde, numai la una și adecă zice, că eu l'am îndemnat să zică către „pocăitul“ *Teodor Sida*, că nu dela mine vine la el. Răspunsul meu e, că eu despre întrevederea această n'am scris nimic dela mine, am scris numai cele spuse de *T. Sida*; dl *V. Goldiș*, deci achiteze-se cu dēnsul. Dar și dl *V. Goldiș* mă amenință că și-a însemnat vorbe, cari nu-mi sunt spre nici o laudă și pre cari le va publica de va fi trebuință. N'am nimic în contra se publice ce voesce, dar apoi se și dovedească, căci „dreptul de auzul rēu nu se teme“ și mie nu mi rușine de faptele mele.

Atăta! Dacă dnii mă vor învrednici de răspunsuri obiective, voui sta de vorbă cu dēnșii, altcum mă simt dispensat.

C. *Gurban*.

Din Abrud.

— Raport special —

(Urmare.)

Duminecă dimineța, în ziua adunării 9/22 Iulie, poporul de prin comunele vecine, grăbia din toate părțile spre Abrud. Pot afirma că n'a fost comună din Munții-Apuseni, din care să nu fi luat parte la adunare preotul, învățătorii și vre-o câți-va fruntași din comună. Îndată stradele Abrudului se umplură, așa încât dór numai în 48 au putut fi mai mulți.

Biserica și cimiteriul gr. or. din Abrud-oraș au fost pline de lume. Serviciul divin a fost celebrat de P. On. D. *Petru Popoviciu* protopresbiter și preotul din Abrud-sat *Iosif Gombos*, ér cântările liturgice au fost executate de corul măstrului nostru *George Dimu*, profesor în Brașov.

Sedința I.

La orele 10^{1/2} președintele, invitat de comisiunea alasă în persónale dlui P. Popoviciu, M. Cîrlea și Dr. V. Fodor întră în bisericești și prin un avântat discurs, pe care-l vom publica în numerii proximi, declară adunarea generală de deschisă.

Dl *Dr. Laurențiu Pop*, după ce arată bucuria Muntenilor pentru atențiunea ce li s'a dat, că adunarea să se țină în Abrud, salută în numele Moșilor pe comitet.

Dl *Dr. Vasile Preda* avocat în Câmpeni salută comitetul în numele despărțământului al XIII. al Asociațiunii, apoi dl protopresbiter gr. cat. *Alexandru Ciura* binevențtează comitetul în numele „Reuniunii femeilor române din Abrud și jur“.

Se aleg doi notari în persónale dlui *Vasilie Goldiș* și *Ioan Maior*, preot în Roșia.

Secretariul cetesce raportul general despre activitatea Societății în decursul anului espirat, din care se vede că comitetul a ținut 9 ședințe, că banii sunt elocati la institute sigure din patrie, că comitetul s'a îngrijit de trei cărți numite „cărți de aur“ în care se păstrează numele membrilor, că în anuarul societății a început a se publica biografiile dinpreună cu portretele membrilor fundatori. Cetesce numele membrilor funda-

tori și ordinari, cari s-au făcut la adunarea generală din anul trecut ținută în Seliște. Arată că, în decursul anului societatea a pierdut pe valoroșii membrii fund. Dr. I. Nichita, Petru cavalier de Ionet și T. Pop. Cu privire la hotărârea luată în anul trecut la adunarea din Seliște, de a se înființa subcomitete, arată că acestea sunt imposibile și comitetul a aliat de bine a alege 10 membri de încredere, cari se desvoldte în popor interesele pentru înființarea fondului de teatru românesc. Arată rezultatele făcute de acești 10 membri. În fine rog adunarea generală a lua acest raport la cunoștință, a procura un local propriu în Brașov, unde se și țină comitetul ședințele, a da indemnitate comitetului de a procura cărți literare și a da comitetului absolutoriu.

La propunerea d-lui Dr. Laurențiu Pop se alege o comisiune de 5 în persoană d-lor V. Podoba, Dr. A. Novac, Dr. E. Gerasim, Dr. V. Preda și St. Pop, pentru esaminarea raportului general.

Din raportul cassarului se vede, că la adunarea generală din anul trecut și de atunci în coce, s'a încasat 17,602. cor. 38 fil. Avere totală e 271,811 cor. 74 fil.

Pentru cenzurarea raportului cassariului se aleg în comisiune d-nii M. Andreica, Petroviciu, Dr. Z. Chirtop, I. Montani și D. Goia.

Se aleg mai departe în comisiune d-nii P. Popoviciu, A. Popa, A. Danci, I. Gomboș și R. Furdui, cari vor căuta societății membri fondatori, ordinari și ajutători.

Vicepreședintele d-l Virgil Onișiu, cește telegramele de felicitare sosite din incidentul adunării, dela: Seliște (frunțași com.) Seliște (casina rom.) Brașov (3 la număr), Dr. Draia (Wörshofen), Poiana Sibiului, Hașeg (tinerimea), Oradea-mare, Cluș, Bern, Carlsbad, Sibiu și Simleul-Silvaniei, ear redacțiunea „Telegrafului Român“ a trimis următoarea telegramă:

„Dela margini prin vâsduch
Ca Apostoli duși de Duch:
Dima, Piso și Vulcan,
Oniș, Popovici, Șorban,
Steluțele Gall și Pop
Toți v'au întrunit cu-un scop:
Bravi artiști cu zel lucrând,
Și artele cultivând.
Salutați să fiți de mulți
În clasiicii noștri munți“.

Di Dr. Valeriu Braniste, a cetit un frumos tractat intitulat: *Efectul artei dramatice asupra sufletului omenesc*. Discursul a fost ascultat cu mare atențiune din partea celor prezenți și respătit cu aplause.

Finit programul ședinței prime președinte încheie ședința la orele 12 din zi.

Banchetul.

S'a început la orele 2 p. m. în sala hotelului „Detunata“. Au luat parte peste 200 persoane, din care cauză serviciul n'a fost tocmai destul de prompt. Toasturile încă n'au lipsit. Președintele dl I. Vulcan, toastă pentru Maiestatea Sa bunul nostru Monarch, P. Popoviciu pentru dl Iosif Vulcan. Cu o vervă oratorică, toastă dl Dr. St. Pop pentru dl Dima, arătând în liniamente generale meritele d-sale pe terenul musical. A fost destul pentru noi să amintesc numai numele marelui nostru artist G. Dima și furtunoșele aplause nu mai încetau. Dr. L. Pop a toastat pentru oșpeții sosiți la adunare, Virgil Onișiu prin un frumos toast mulțumește Abrudenilor pentru ospitalitatea făcută comitetului. I. Scurtu, pentru tribunii din 48 prezenți la masă, d-nii M. Andreica și Aiudanu; Iuliu Montani protopop gr.-cat. pentru femeia română, R. Furdui pentru talia română și în urmă Vasile Goldiș spune un frumos și miezos toast pentru „Asociațiune“ după care muzica lui Ghiuțu întonează „Deșteptăte-Române“. Banchetul se finește la orele 4 și 1/2 p. m.

Dorel.

Revistă externă

Căsătoria regelui Sârbiei.

Romantica logodnă a tinerului rege Alexandru cu o veduvă de inginer mai în vârstă de cât el e viu discutată în ziaristică, dar nu află nici o voce care se aprôbe pasul regelui, din contră se prezic cele mai grave complicații pentru regele Sârbiei.

Și aici se vede, cât de mult păcatele părinților se răsună asupra fiului. Părăsit în vârstă de 13 ani de părinți, Alexandru ajunge sub tutela unor regenți, de cari scăpa prin o lovitură de stat la vârsta de 17 ani, luând singur cărma. N'a fost fericit să guste farmecile copilăriei și ale juneței, nefiind înconjurat de mâna iubitoare și îngrijitoare a părinților, ci trebui să străbată o cărare spinosă plină de abnegație și așa nu e mirare, dacă voină să-și afle fericirea personală a ajuns pe o cărare prăpăstioasă.

E temere de o revoltă generală în Sârbia, dacă nu va succede să abată pe rege dela proiectul seu, sau pe mirasă să o îndepărteze din țară. De eventualitatea ultimă se vede, că și regele și-a dat sémă încă în primele momente, căci a pus o gardă să străjuească locuința mamei sale.

Ex-regele Milan, care se afla la Karlsbad, la știrea logodnei fiului seu, a trimis următoarea telegramă: „Ca tată regret pasul, ce l'ai făcut, ca comandant al armatei, me retrag din post“.

Se spune, că ex-regele Milan, care a sosit în Viena, cercă prin omenii sei tot posibilul pentru a zădărnici proiectul fiului seu. A făcut mai multe declarații ofensătoare pentru Draga Massin, cu scopul de a o discredită înaintea poporului. E speranță că dacă va succede regelui Alexandru să-și construiască cabinetul, va trece preste orice furtună și poporul nu va provoca nici o disordine.

Războiul din China.

Din zi în zi sosesc număröse știri, cari indică că ambasadele din Peking sunt neatînse de chinezi, ba ce e mai mult, ambasadorii sunt deja pe cale spre Tientsin sub pază militară. Cu toate acestea există oarecari temeri în privința autenticității acestor știri, căci atunci ce ar însemna amenințarea Chinei, dacă înaintea Europei spre Peking va aduce moarte ambasadorilor?

Se comunică, că Statele unite americane ar fi învoite să întrevină pentru pace, dar atunci nu se poate explica, pentru-ce voese se încépa războiul independent de celelalte puteri.

NOUȚĂȚI

Visitațiune canonică. La însărcinarea I. P. S. Sale metropolitului Bucovinei Arcadiu Ciupercovici, căruia vârsta înaintată nu-i mai permite a se supune strapătelor unei călătorii mai îndelungate, a întreprins P. S. Sa arhierul Dr. Vladimir de Repta în decurs de 17 zile, dela 30 Maiu — 16 Iunie v. a. c., visitațiune canonică, începând cu protopresviteria Putilei.

P. S. Sa a fost însoțit de consilierul consistorial protopr.-staurofor George Hanicki, de protopresviterul districtual al Putilei, protopr.-staurofor Grigoriu Kantemir, de diaconii catedrali Vasile Ciliievici și Dionisie Ursuleac și a cercetat cu totul 18 comune, pretutindeni fiind întâmpinat cu cele mai mari onoruri din partea credincioșilor. În toate comunele, pe cari le-a vizitat, P. S. Sa episcopul s'a interesat cu demnitate de starea bisericeii și a școlei, de starea religioasă-morală a poporului, de cunoștințele din religiune ale tineretului, a oficiat doxologia și a cuvântat către poporul adunat în fie-care biserică; apoi a cercetat arhivele parohiale, a ascultat plângerile și dorințele credincioșilor și le-a împărțit povește pastorale cu adevărată rîvnă arhierescă.

Fără îndoie că atari visitațiuni din partea unui arhieru contribuie în mare măsură la întărirea credinței și la delăturarea eventualelor neajunsuri, cari s'ar constata icicolo în biserică.

Cas de mörte. Eri s'a înmormântat fostul canonic metropolitan greco-catolic Antoniu Vestemian, care în anii din urmă ai vieții sale în tragere a locuit aici în Sibiu.

La orele 10 a. m. după celebrarea ritualelor preserise corpul răposatului a fost transportat în comuna vecină Veștem, locul lui natal, unde a fost așezat spre odihnă vecinică.

Ritualele le au săvârșit canonicii Uilăcan și Smigelschi, apoi protopresbiterul de aici, I. V. Rusu.

Consistoriul nostru archidiececan a fost reprezentat la acest act funebru prin aseroii din senatul bisericesc, protopresbiterul Moise Lazar, Zaharie Boiu, Nicolau Cristea, Matei Voileanu, și prin secretariul consistorial, ierodiaconul Dr. Elie Cristea.

Dumnezeu să-l odihnescă în pace.

Inaugurarea uzinei electrice din Sinaia. Sunt doi ani de când Eforia spitalelor civile din București a acordat unei firme din Frankfort pe Main concesiunea construcțiunei la Sinaia a unei uzine electrice. Firma a cedat mai târziu toate drepturile sale „Societății române pentru întreprinderi electrice și industriale“, care a executat toate lucrările până la finalizare.

Acastă uzină procură curentul electric pentru iluminatul orașului Sinaia, a caselor particulare și a economatului castelului Peleş și reședinței regale.

Duminea trecută a fost inaugurată în mod solemn această uzină fiind de față și ministrul domeniilor N. Filipescu, C. Boerescu președintele Senatului, dl. Tache Ionescu, primarul capitalei Delavrancea etc. Luni dimineața Regele și principele Ferdinand au vizitat usina.

Petrecere cu dans va arangia tinerimea studioasă română din Mediaș și jur în zua de sf. Ilie (2 August st. n.) a. c. în Inceputul în Pavilion dela hotelul „Schützen“. Inceputul la 7 ore sera. Venitul curat e destinat spre scopuri de binefacere. Prețul de intrare: de persoană 50 cr., de familie până la 3 membrii 1 fl. 20 cr., preste 3 membrii 1 fl. 50 cr. Oferte marinimose se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale ziaristică.

O invenție românescă. Un tinăr mecanic, Teofil Teodoreanu, originar din Offenbaia a inventat o pompă perfecționată cu ajutorul căreia un singur om poate ridica apa până la 1000 de metri.

I s-a oferit pentru brevetul acestei invenții 500.000 lei, de către o mare casă din Germania.

Sinucidere cu tunul. Un cas fără păreche în istoria sinuciderilor se anunță din Lemberg. Un caporal, anume Bileta s'a sinucis adică cu un tun în casarma artileriei de acolo. Nenorocitul a încercat tunul, s'a pus apoi la gura lui și l-a descărcat. Operațiunea i-a succes de minune, căci glonțul a despicat în bucăți trupul caporalului. Pricina faptei sale nu se știe.

Din Hunedóra se scrie, că pe 17 Iulie n. au fost citați la căpitănia orașului dl și dn-a Hossu-Longin, Daniil Bicsa, Nicolau Macrea, Constantin Dima, Albert Șuster, Simion Cisteian, George Pop și Nicolae Popescu, pentru-că au petrecut în 17 Iunie în societatea tinerilor universitari Scurtu, Steer și Novacovici cu ocazia pertractării dela Deva și prin primirea ce au făcut tinerilor numiți ar fi făcut demonstrații naționale.

În urmă din motivul că mai sus numiții au purtat cocarde tricolore au fost pedepsiți astfel: Constantin Dima, 15 zile închisore și 200 corone pedepsă în bani; Francisc Hossu-Longin, Alexandru Dima și Ioan Scurtu, câte 10 zile închisore și câte 100 corone pedepsă în bani; Daniel Bicsa, Nicolae Popescu, Albert Șuster și Nicolae Macrea, câte 5 zile închisore și câte 50 corone pedepsă în bani. Ear' Simion Cisteian, George Popp și dn-a Elena Hossu-Longin, au fost absolvați.

Apărătorul Dr. Aurel Vlad în numele tuturor acușărilor a înaintat apelație.

Cursurile administrative comunale. Cu începutul anului școlar 1900/1 se deschid cursuri administrative comunale în orașele Budapesta, Debretin, Cașovia, Cluj, Sighetul-Marmației, Mureș-Oșorheiu, Cinci-Biserici, Pojon, Szombathely și Becicherecul-mare.

După ordinațiunea mai nouă a ministrului de interne vor fi primiți la aceste cursuri: a) în anii școl. 1900/1, 1901/2 și 1902/3 tinerii, cari au absolvat șese clase gimnasiale, reale, civile, sau clasele corés-

punzătoare acestora comerciale ori militare; b) aceia, cari vor dovedi prin certificat notarial, vizat de protopretorul și vice-comitele, că după absolvirea claselor amintite au făcut un an practică în vr'o cancelariă de notariu și posed în scriere și vorbire limba administrației de stat; c) declarațiunea părinților (tutori), prin care garantază că vor plăti didactrul și alte solviri pentru tinerul primit ca ascultător; d) petentul se declare, dacă voește să fie primit în internat. Termul ultim de însinurare e 5 Septembrie 1900. Didactrul este de 40 corone și trebuie solvit în rate semestrale. Tinerii diligenți și cu purtare exemplară primesc stipendii și premii. Taxa anuală a internatului e de 440 cor., și trebuie plătită în rate lunare de câte 44 corone.

Concurs.

Părinții respective tutorii, cari doresc să-și așeze băieții pe anul școlastic 1900/1 în internatul gr. or. român diecesan din Beiuș, prin acesta se avisază, că rugărilor de primire se le prezenteze până în 10 August a. c. n.

În acest internat afară de tinerii gr. or. români se vor primi și tineri de altă confesiune creștină, cari frecuentază gimnasiul gr. cat. din Beiuș, pe lângă respectarea tuturor drepturilor lor religioase cu privire la studiul religiunii și a bisericii lor, dar în internat și acești tineri întru toate sunt a se acomoda rațiunii și normelor interne.

Taxa de întreținere cu toate la oaltă e 135 fl., care se solvesc în patru rate anticipative, și anume: la începerea anului școlastic, la 15 Novembre, 1 Februarie și 15 Aprilie.

Elevii pentru taxa acesta vor primi în internat:

1. Locuință.
2. Vipt, și anume:
 - a) la dejun lapte cald cu pâne;
 - b) la prânz trei plese și anume: supă de carne, carne rasol și mâncare grosă cu friptură, ér Dumineca și în serbători și friptură;
 - c) la cină două plese și anume: mâncare grosă cu friptură și aluat séu mâncare grosă și friptură.
3. Spălat.
4. Luminat.
5. Încălzit.
6. Medic (medicinile se solvesc separat din partea respectivilor morboși).
7. Scaldă în totă luna odată.
8. În fine superioritatea se îngrigesce, ca elevii pe lângă controla cea mai strictă să fie ajutați în studiare.

- Elevii vor avé să aducă cu sine:
- a) mai puțin patru părechi schimburi de pânză sau giolgiu;
 - b) mai puțin 6 batiste;
 - c) două părechi de încălțăminte și patru părechi de ciorapi séu obiele.
 - d) o saltea (sac de paie) care însă pentru uniformitate se va cumpăra dela superioritatea internatului în preț de 1 fl.
 - e) două perini și două părechi de fețe de perină;
 - f) un țol séu plapomă;
 - g) o perie de vestminte și trei de încălțăminte;
 - h) trei ștergare și două peptine unul des și unul rar;
 - i) vestminte de lipsă (uniformă nu se face).
- Numai acei tineri vor fi primiți în internat, cari sunt deplin sănătoși, ce se va constata prin medicul internatului.

Rugărilor pentru primire ajustate cu testimoniu școlastic de pe anul școl. expirat și cu cartea de botez sunt a se trimite la adresa rectorului internatului Nicolau Diamandi profesor-catechet gr. or. român în Beiuș, mai târziu până în 10 August c. n.

Dat din ședința senatului ținută în 21 Iulie 1900.

Nicolau Diamandi
rectorul internatului.

Dumitru Negrean
presidentul senatului.

[110] 1-3

CONCURS

La școlile centrale gr.-or. române din Brașov sunt de ocupat următoarele posturi vacante de profesori:

a) la gimnasiu.

1. Un post de profesor pentru catedra de germană și română.

2. Un post de profesor pentru catedra de maghiară română și eventual istorie.

3. Un post de profesor pentru catedra de filologie clasică.

4. Un post de profesor pentru catedra de geografie și istoria natur.

b) la școala reală.

5. Un post de profesor de limba germană și franceză.

c) la școala comercială.

6. Un post de profesor de limba maghiară și germană în combinație eventual cu limba franceză.

d) la școlile primare

7. Patru posturi de învățători.

Terminul de concurs pentru posturile de sub a. — c. este 31 Iuliu a. c. pe când pentru cele de sub d, 30 de zile dela prima publicare în fôia oficială.

Toți concurenții vor adresa concursurile lor subsemnatei Eforii școlare însoțite de următoarele documente.

a) că sunt români de religieuna gr.-or.

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiunile lor civile;

c) că sunt de constituție fizică firmă și deplin sănătoși;

d) revers că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor noastre bisericesci și școlare, precum și regulamentelor, ce sunt în vigoare;

e) concurenții de sub 1—5 vor documenta calificațiunea profesorală completă, conform art. de lege XXX din 1883 sau întru cât încă nu ar avea-o, să aibă cel puțin examen fundamental din specialitatea lor; preferiți vor fi cei cu calificațiune completă;

f) concurenții de sub 6 vor documenta calificațiune conform regulamentului școlilor comerciale superioare din anul 1895;

g) concurenții de sub 7 vor documenta, că au depus examen de calificațiune învățătoresc cu calcul bun, că cunosc limba maghiară și germană după recerință și că posed cunoștințe teoretice și practice din desenul liniar, din gimnastică și grădinărit.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provisoriu (prevăzută în § 30 al legii de instrucțiune din 1883) salar anual de 1800 Cor., era începând dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salar anual de cor. 2400.—; cuincuenii de 200 cor; bani de cuartir 400 cor. anual și drept de pensie conform statutelor în vigoare la școlile noastre; pentru timpul serviciului ca profesor suplinitor salar de cor. 1600.— anual fără alte emolumente.

2. Pentru învățătorii suplenți salar de cor. 800.— anual, pentru învățătorii provisorii cor. 1000.— anual, era începând dela ocuparea definitivă a postului salar de cor. 1200.— anual, cinci cvincenale à 120 cor., și bani de cuartir cor. 240.— anual.

Brașov, din ședința Eforii școlare ținută la 3 Iuliu, 1900 v.

Eforia școlilor centrale rom. ort. răsăritene Brașov.

Vasile Voina
președinte

Arseniu Vlaicu
secretar

[106] 1

Publicare de licitațiune

Cu încuviințarea Preaveneratului Consistor archidiececan gr.-or. de dato 6 Maiu, 1900 Nr. 3971. Epitr. comuna

bisericescă gr. ort. Mociu (Mócs) dă în întreprindere zidirea bisericeii sale nouă, pe calea licitațiunei minuende, ce se va ținea în 29 Iuliu n. la 10 ore a. m. în școala gr. ort. din Mociu.

Prețul strigărei este 8920 corone (4460 fl.) în care nu se cuprinde cărămida și pétra, precum nici vectura-reea acestora la locul zidirei, pe care parochia le dă în natură.

Vadiul pentru licitanți respective oferenti e de 5% a sumei preliminate care pôte consta din bani gata, sau din libele de depuneri extradate pe numele respectivilor și dela bănci din patrie.

Licitațiunea e verbală, se primese până la ora licitațiunei și oferte în scris.

Planul, preliminarul de spese, observările și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parochial gr. or. din Mociu, precum și la Preaonoratul oficiu protopresbiteral gr. or. în Clușiu.

Biserica în anul curent va fi pusă sub coperiș, ear terminarea completă se va face în anul viitor.

Din autorisarea comitetului parochial gr. or.

M o c i u, la 3 Iuliu 1900.

Simeon Ciuca Aurel Fetean
președinte notar

Vidi

Tuliu Roșescu
protopresbiter

2265 szám 1900. [109] 2-3

Arlejtés.

A nagyszobeni m. kir. állami elme-gyógyintézet részére az 1900/1 évi fűtési időszakban szükséges **2200 azaz kétezerkétszáz köbméter ép, egyenes, száraz, nagy hasábokból álló, nem usztatott bükküzifa szállításának biztosítása céljából a Budapesti Közlöny 148, 149 és 150 számaiban ki-írott árlejtés eredménytelen maradván, ugyanezen szállítás biztosítására 1900 évi július hó 28-án d. e. 11 órakor az intézet gondnoki irodájában — a hól a részletes feltételek is megtudhatók — zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.**

A sajátkezűleg aláírott jól lepecsételt, magyar nyelven szerkesztett, 1 koronás bélyeggel és a szállítási érték 5%-ával mint bántépénzzel ellátott ajánlatok a fent jelzett helyen és időben benyújtandók.

Nagy-Szeben, 1900 évi július hó 16-an.

A m. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatója.

ad. Nr. 287—1900 [102] 3-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante din comunele de mai jos însemnate, din protopresbiteratul Seliștei, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Aciliu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc

2. Săcel, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemnele de lipsă.

3. Vale, două posturi cu câte 600 cor., cuartir în natură

4. Mag, cu salariu de 600 cor., cuartir în natură, lemne și o grădină.

5. Topârcea două posturi cu câte 600 cor., cuartir în bani 40 cor., și un agru de un jug. în folosință.

6. Tilișca, un post de învățător cu salariu de 600 cor., cuartir în natură și lemnele necesare.

7. Sibiel, două posturi cu câte 600 cor., cuartir în natură.

8. Gurariului, două posturi învățătoresci cu câte 600 cor. salar, 60 cor. relut de cuartir, și grădină pentru fiecare post.

Învățătorii, cari vor ocupa posturile acestea sunt datori a ținea Dumii

neca și Sărbătorea strană și a cânta cu copiii în biserică.

Cei ce doresc a reflecta la vre unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Dela concurenți se cere a se presenta în o Duminecă ori Sărbătore la biserică ca să fie cunoscuți din partea poporului.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Oficiul protopresbiteral al Seliștei Tilișca, 27 Iuniu 1900.

Petru Iuga
adm. protop.

[104] 2-3

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericescă Codlea (Feketehalom), comitatul Brașov, în baza planului aprobat de Prea Ven. Consistoriu sub Nrul 4863/școl. din 26 Iunie 1900, voește a zidi **încă o sală de învățământ** lângă edificiul cel vechiu, cu un preliminaru de spese de 3200 cor. 10 fl.

Doritorii de a întreprinde această zidire au a-și trimite ofertele împreună cu vadiul de 10% (zece) dela suma de mai sus, subserisului oficiu; din 15 Iulie n. până cel mult în 29 Iulie n. 1900 la 3 ore p. m. când se va ținea licitațiunea verbală minuendă și desfacerea ofertelor.

Planul, preliminarul și condițiunea de zidire se pot vedea la oficiul parochial în orele oficiose.

Codlea, în 15 Iunie, 1900.

Comitetul parochial:

Ioșif Comanescu Ananie Boldor
președinte. notariu.

Nr. 708/1900 [101] 2-3

Concurs

Pentru îndeplinirea posturilor vacante de învățători la școlile din comunele de mai jos din protopresbiteratul gr.-or. al Sibiiului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Slimnic, cu salariu anual de 600 cor., jumătate din venitul grădinei de pomărit, cuartir natural în edificiul școlii și doi stângini de lemne.

2. Vurper, cu salariu anual de 600 cor., cuartir natural în edificiul școlii cu lemnele trebuincioase pentru încălzit și ¼ jug. grădină.

3. Mohu, pentru al II. post, cu salariu de 600 cor., relut de cuartir 40 cor. și doi stângini de lemne și folosința jumătate din grădina școlară.

4. Sadu, pentru 3 posturi à 600 cor. solviți în rate lunare din cassa alodială, cuartir în edificiul școlar și lemnele necesare pentru încălzit; vor

fi preferiți cei ce vor dovedi desteritate în cântări și tipic, în care scop se se prezenteze la biserică înainte de alegere în vr'o Duminecă sau sărbătore.

5. Cornățel, un post cu salariu anual de 600 cor. din cassa alodială, cuartir natural în edificiul școlii și lemnele necesare pentru încălzit.

6. Șura-mare, pentru al II. post, cu salariu anual de 600 cor. solviți în trei rate cuartale anticipative, cuartir natural în edificiul școlar și lemnele necesare pentru încălzit.

7. Cristian, pentru al II. post cu salariu anual de 600 cor. 420 cor. din alodiu și 180 dela popor, solviți în rate lunare anticipative, cuartir natural în edificiul școlii și 4 stângini de lemne, pentru servicii cantonale stola usitată.

8. Boița, pentru două posturi à 600 cor., solviți din cassa bisericeii în rate lunare anticipative, cuartir natural în edificiul școlii, eventual relut de cuartir 40 cor., 4 stângini de lemne și cuincuenalele legale.

Vor fi preferiți acei candidați, cari sunt apți pentru predarea sciințelor economice în școala de repetiție, precum și aceia cari vor dovedi, că sunt în stare a înființa un cor bisericesc, în care scop se se prezenteze în comună în vr'o Duminecă sau sărbătore la biserică înainte de alegere spre a-și dovedi desteritatea.

9. Tălmăcel, pentru două posturi, eventual și al III. cu salariu anual de câte 600 cor., cuartir natural în edificiul școlii și lemnele necesare pentru încălzit.

Dela concurenți se cere, ca să se prezenteze în comună în vr'o Duminecă séu sărbătore înainte de alegere spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic având fie-care, ca învățător confesional a ținea strană în biserică și a instrui pe elevii școlari în cântări.

Concurenții au să-și așternă petițiunile lor instruite în sensul legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termin deschis.

Sibiiu, 4 Iuliu, 1900.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu
protopresb.

La **Librăria Tipografiei Archidiececane** se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1.50

Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu „ 1.— trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Saisonul de primăvară și de vară 1900.

Stofe de Brünn veritabile

Una bucată de metri 3.10 lungă, pentru un rând complet de haine de bărbat (Roc, pantaloni, vestă,) costă numai

fl. 2.75, 3.70, 4.80 de lână veritabilă de oae
fl. 6. — și 6.90 de lână mai bună veritabilă de oae
fl. 7.75 din lână fină veritabilă de oae
fl. 8.65 din lână foarte fină veritabilă de oae
fl. 10.— din cea mai fină lână veritabilă de oae.

Una bucată stofă pentru un rând de haine-salon fl. 10.— deasemenea espedează cu prețurile de fabrică stofe pentru pardisii, lodeu pentru turiști cele mai fine kamgarne etc. etc. depozitul real și recunoscut în destul ca solid:

Siegel-Imhof în Brünn.

Mustre gratis și franco. Liferarea conform mustrei se garantează. [56] 28—40

Avantajele mușteriiilor privați, de a comanda stofele direct dela firma de mai sus, dela fabrică, sunt foarte însemnate.